

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
Факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної
Кафедра початкової освіти**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: **Формування позитивної мотивації учіння молодших
школярів шляхом впровадження інноваційних освітніх технологій
в системі НУШ**

Студентки 2 курсу 2 МА ПДЗ групи
Освітня програма Початкова освіта.
Дошкільна освіта
Спеціальність 013 Початкова освіта
Галузі знань Освіта/Педагогіка
Ступеня вищої освіти «магістр»
Нідзельської Марини Володимирівни

Науковий керівник: кандидат
педагогічних наук, доцент Кіт Г.Г.

Розширена шкала _____

Кількість балів ___ Оцінка ECTS ___

Голова ЕК _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени ЕК _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

Вінниця – 2023

ПЛАН

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ УЧІННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	
1.1 Мотивація учіння як засіб спонування школярів до активної пізнавальної діяльності.....	10
1.2. Формування позитивного ставлення до навчання у працях класиків педагогіки	17
1.3. Особливості формування мотивації учіння дітей молодшого шкільного віку у НУШ.....	28
1.4 Мотиваційний потенціал інноваційних освітніх технологій	36
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДНА ПРОГРАМА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ УЧІННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
2.1. Стан сформованості навчальної мотивації учнів початкової школи.....	45
2.2. Педагогічні умови розвитку позитивної мотивації учіння молодших школярів засобами інноваційних технологій.....	52
2.3. Методичні засади формування позитивних мотивів учіння дітей з використанням інноваційних технологій у школі I ступеня.....	61
2.4. Динаміка сформованості мотивації учіння учнів початкової школи.....	74
ВИСНОВКИ	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	84
ДОДАТКИ	90

ВСТУП

Актуальність дослідження. Впровадження Нової української школи у відповідності з положеннями Концепції НУШ супроводжується розв'язанням проблеми мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів, що є одним із найважливіших завдань сучасного шкільного навчання [39]. Даний підхід спрямований на активізацію суб'єктної позиції учнів у навчанні і забезпечення високої результативності їхньої навчальної діяльності, що в цілому передбачає трансформацію сучасного освітнього простору. Завдання сучасного вчителя – задіяти в навчанні усі можливі ресурси, що пробуджуватимуть і підтримуватимуть в учнів інтерес до навчання. У цих умовах зростає роль мотивації як важливого компонента освіти. Від мотивації учня залежить його успішність, знання, бажання і здатність навчатися упродовж усього життя. А це важливо, адже, згідно із сучасними дослідженнями, результати діяльності людини тільки на 20% залежить від інтелекту, а на 70-80 % від мотивації.

Вивчаючи мотиваційну складову навчальної діяльності, українські науковці наголошують, що саме у молодшому шкільному віці закладаються основи мотивації учіння як активної діяльності школярів у засвоєнні знань та способів їх самостійного здобуття і саме тому молодший шкільний вік має великі резерви формування мотиваційної сфери учнів. Але це можливо тільки тоді, коли учіння буде наповнене для школярів особистісним змістом, внутрішньою мотивацією. Тому серед основних цілей початкової школи важливою є формування позитивної мотивації учіння, яка сприятиме появі в учня навчальної ініціативи й любові до навчання, спонукатиме його діяти з максимальною силою в різних навчальних ситуаціях. Учитель має опанувати способи створення такого освітнього середовища, у якому б учні відчували потребу навчатися, самостійно ставили перед собою завдання вчитися, отримували задоволення від успіхів у навчальній діяльності.

У загальному вигляді проблема мотивації навчання часто є поясненням причин, які визначають різні форми виявлення активності тих, хто навчається, є ключем до розв'язання важливих актуальних питань організації освітнього

процесу. Звідси увага до мотиваційного аспекту навчання у психологічній і педагогічній літературі. Немало досліджень, які стосуються мотивації навчальної діяльності (Л. Божович, Є. Ільїн, В. Леонт'єв, А. Маркова, М. Матюхіна, А. Реан та ін.), відображають недоліки у поглядах на мотиви і мотивацію, що існують у психології. Складність і багатоаспектність проблеми відображена у різних підходах до розуміння сутності, природи, структури мотивації (В. Асєєв, Дж. Аткинсон, О. Леонт'єв, А. Маслоу, С. Рубінштейн, Д. Узнадзе, П. Холл та ін.).

Навчальна діяльність школярів як основа процесу навчання і «вічна» психолого-педагогічна проблема розглядається в контексті розвитку здібностей, нових якостей (Л. Виготський, С. Рубінштейн); поетапного засвоєння знань (П. Гальперін); як специфічний вид навчальної діяльності (В. Давидов, Д. Ельконін); як провідна діяльність (поряд із грою та працею), в якій формується сама особистість учня (О. Леонт'єв); як пізнавальна діяльність (Б. Анан'єв) тощо. Вивчаючи мотиваційну складову навчальної діяльності, українські науковці М. Алексеєва, Б. Баєв, Г. Балл, Н. Бойко, М. Боришевський, Ю. Гільбух, С. Гончаренко, О. Дусавицький, Г. Костюк, С. Максименко, В. Моляко, В. Моргун, С. Москвичов, Н. Побірченко, В. Рибалко, Г. Середа, В. Семиченко, І. Синиця, В. Сухомлинський, О. Скрипченко, Ю. Швалб визнають її провідною. Вчені наголошують, що саме у молодшому шкільному віці закладаються основи мотивації навчальної діяльності і саме тому молодший шкільний вік має великі резерви формування мотиваційної сфери учнів. Однак, як свідчить освітня практика, учителі у своїй практичній роботі, навіть усвідомлюючи значущість мотивації у процесі навчання, далеко не завжди можуть належно її формувати, адже «мотивацію учіння не можна тренувати (це не навичка), її не можна засвоїти (це не інформація), її можна лише стимулювати, розвивати, підвищувати» розвиток [57, 131]. А для цього необхідно вивчати мотиваційну сферу школярів, що, як вважають учені, викликає у вчителів значні труднощі різного характеру. Саме тому формування мотивації учіння в молодшому шкільному віці відбувається

стихійно, залишаючись скоріше результатом досягнень передових учителів, аніж предметом спеціальної цілеспрямованої роботи.

Розвиток навчальної мотивації молодших школярів може здійснюватись різними шляхами з використанням різних методів, засобів, форм роботи. Для більшої зацікавленості школярів доречним, на нашу думку, буде використання у педагогічній діяльності сучасних інноваційних технологій. Багаторічний досвід роботи над проблемою формування мотивації навчальної діяльності учнів також спонукає нас до дослідження обраної теми «Формування позитивної мотивації учіння молодших школярів шляхом впровадження інноваційних технологій в НУШ», вирішення якої є важливою умовою підвищення ефективності початкової освіти.

Об'єкт дослідження – формування мотивації навчальної діяльності учнів як засобу підвищення якості знань.

Предмет дослідження – система роботи з формування мотивації учіння молодших школярів засобами інноваційних технологій.

Мета дослідження – обґрунтувати та експериментально перевірити систему роботи з формування позитивної мотивації учіння молодших школярів на основі використання інноваційних технологій.

Гіпотеза дослідження: формування мотивації учіння молодих школярів на уроках засобами інноваційних технологій буде ефективним за таких умов: забезпечення оптимального мікроклімату в системі взаємин «учитель-учень», гуманного ставлення до дитини; створення ситуації успіху для кожної дитини, стимулювання її навчальних досягнень; використання у навчально-пізнавальній діяльності учнів цікавого ігрового матеріалу.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати стан досліджуваної проблеми в науковій літературі, масовій педагогічній практиці.
2. Обґрунтувати педагогічні умови формування мотивації учіння дітей молодшого шкільного віку.

3. Розробити та апробувати дослідно-експериментальну програму формування мотивації учіння молодших школярів засобами інноваційних технологій.
4. Сформулювати методичні рекомендації вчителям щодо використання інноваційних технологій як засобу підвищення мотивації учіння молодших школярів.

Методи дослідження: аналіз наукової та методичної літератури з проблеми дослідження; вивчення педагогічної документації; аналіз учнівських робіт; бесіди, анкетування, тестування; педагогічний експеримент.

Експериментальна база. Дослідно-експериментальна робота проводилася на базі Липчанської гімназії Яришівської сільської ради та ліцею № 3 м. Могилів-Подільський Могилів-Подільського району Вінницької області.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження було апробовано на наукових конференціях різного рівня:

- IV Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Нова українська школа: результати та перспективи 18 листопада 2022 року у Маріупольському державному університеті (м. Маріуполь). Тема виступу: «Інноваційні технології в освітньому процесі школи I ступеня: мотиваційний аспект»;
- Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя» (IX школа методичного досвіду) 22-23 листопада 2022 року в рамках проекту програми Еразмус + Модуль Jean Monnet 620252-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (м. Вінниця). Тема виступу: «Мотивація навчальної діяльності молодших школярів на уроках мистецтва засобами інтерактивних технологій»;

- Міжвузівській науково-практичній конференції «Нова українська школа – середовище щасливого дитинства» 23 лютого у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії (м. Хмельницький). Тема виступу: «Мотивація як фактор підвищення навчальних досягнень учнів початкової школи»;
- XX міжуніверситетській студентській науково-практичній конференції «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ» 21 лютого 2023 року на базі факультету дошкільної і початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (м. Вінниця). Тема виступу «Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів шляхом використання інноваційних технологій»;
- VII Міжнародній науково-практичній Інтернет – конференції «Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти» 28-29 березня 2023 року в рамках проєктів програми Еразмус + Модуль Jean Monnet 620252-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (м. Вінниця). Тема виступу: «Формування творчих здібностей учнів початкових класів шляхом використання інноваційних технологій»;
- X Всеукраїнській науково-практичній студентській інтернет-конференції «Науковий простір студента: пошуки і знахідки» 31 березня 2023 року на базі педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (м. Київ). Тема виступу: «Використання ігрових технологій в освітньому процесі початкової школи»;
- VI Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Інклюзивна освіта як індивідуальна траєкторія особистісного зростання дитини з особливими освітніми потребами»

(VI школа технологій інклюзивної освіти) 27 квітня 2023 року на базі факультету дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (м. Вінниця). Тема виступу «Використання інноваційних технологій навчання в інклюзивному середовищі школи I ступеня»;

- Міжнародній науково-практичній міждисциплінарній конференції «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців: педагогічна та філологічна парадигми» 11 травня 2023 року на базі Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (м. Тернопіль). Тема виступу «Розвиток навички читання у молодших школярів засобами інноваційних технологій»;
- Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми педагогічної освіти в контексті євроінтеграції: теорія, практика, інновації» 9 листопада 2023 р. на базі Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського (м. Миколаїв). Тема виступу «Педагогічні умови формування позитивної мотивації учіння молодших школярів засобами інноваційних технологій».

Попередні результати дослідження знайшли своє відображення у наступних **публікаціях** автора:

- 1) Нідзельська М. Формування творчих здібностей учнів початкових класів шляхом використання інноваційних технологій. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції* (м. Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 28-29 березня 2023 р.) / за ред...; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,

факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної.
Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 2023. Вип. 12. С. 223-226.

- 2) Кіт Г., Нідзельська М. Використання інноваційних технологій навчання в інклюзивному середовищі школи I ступеня. *Інклюзивна освіта як індивідуальна траєкторія особистісного зростання дитини з особливими освітніми потребами*: збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 27 квітня 2023 р.) / редкол.: О. Демченко, Н. Олійник, Н. Комарівська, Л. Любчак, А. Кушнір, К. Колеснік, І. Карук ; за заг. ред. О.П. Демченко. Вінниця, 2023. Вип. 5. С. 130-135.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури, 13 додатків. Містить 5 рисунків, 6 таблиць. Загальний обсяг роботи 122 сторінки.

Висновки

Нова українська школа ставить і розв'язує важливі проблеми сучасного шкільного навчання, в тому числі і проблему мотивації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів. Компетентнісний підхід, на якому будується НУШ, спрямований на активізацію суб'єктної позиції учнів у навчанні, підвищення результативності їхньої навчальної діяльності. що в цілому передбачає трансформацію сучасного освітнього простору. Сучасний учитель прагне викликати в дітей інтерес до навчання, всіма доступними йому засобами підтримувати його, адже інтерес до навчання, позитивна мотивація учіння забезпечують успішність школяра, його прагнення і здатність навчатися упродовж життя.

Зарубіжні і вітчизняні науковці (Ш.Амонашвілі, Д.Узнадзе, Г.Костюк, В.Сухомлинський, О.Киричук, Ю.Гільбух, О.Савченко та ін.) стверджують, що саме молодший шкільний вік є найбільш сприятливим для забезпечення основ мотивації учіння і активізації навчально-пізнавальної діяльності дитини. Тому у школі I ступеня має бути створене таке освітнє середовище, де б учні відчували потребу навчатися, мали б змогу проявити самостійність і ініціативу, отримували задоволення від успіхів у навчальній праці.

Мотивуюче навчання було предметом уваги як педагогів-класиків Я.А.Коменського, Й.Г.Песталоцці, Ж.-Ж. Руссо, А. Дістервега, К.Д.Ушинського, Г.Ващенко, В.О.Сухомлинського, так і сучасних учених О.В.Киричука, О.Я.Савченко, Ш.О.Амонашвілі та ін. Особливо сприятливі умови для забезпечення мотиваційного потенціалу освітнього процесу, формування мотивації до навчання у молодших школярів створює Нова українська школа. Спеціальні зусилля вчителів спрямовуються на формування в учнів особистісних смислів процесу учіння, формування мотивів досягнення, зацікавлення пізнавальним процесом, свідомого ставлення до результату навчальної діяльності, створення ситуації успіху.

Величезний мотиваційний потенціал мають інноваційні освітні технології, які широко і достатньо успішно впроваджуються в освітньому

процесі школи I ступеня. Серед них особистісно-орієнтовані технології навчання, предметно-орієнтовані технології навчання, інформаційні технології, технології оцінювання досягнень учнів, інтерактивні технології.

Проведене теоретичне дослідження дозволило нам визначити компоненти позитивної мотивації дітей молодшого шкільного віку до навчання (когнітивний, аксіологічний, праксеологічний), критерії та показники їх виявлення (система знань про школу, ціннісне ставлення до навчання, практичні навички в оволодінні знаннями). На основі виокремлених критеріїв та показників визначено рівні сформованості позитивного ставлення учнів до навчання (високий, середній, низький).

Експериментальна робота проводилася на базі Липчанської гімназії Яришівської сільської ради та ліцею № 3 м. Могилів-Подільський Могилів-Подільського району Вінницької області. Отримані в ході констатувального етапу експерименту дані засвідчили, що практично третина молодших школярів знаходяться на низькому рівні сформованості позитивної мотивації учіння, що потребує пошуку нових методів, форм, засобів впливу на емоційне ставлення дітей молодшого шкільного віку до школи й процесу здобуття знань, а також дотримання спеціально виокремлених педагогічних умов формування у молодших школярів позитивної мотивації до навчальної діяльності. До таких умов ми віднесли: забезпечення оптимального мікроклімату в системі взаємин «учитель-учень», гуманного ставлення до дитини; створення ситуації успіху для кожної дитини, стимулювання її навчальних досягнень; використання у навчально-пізнавальній діяльності учнів цікавого ігрового матеріалу.

Окреслені підходи ми прагнули зреалізувати в процесі дослідно-експериментальної роботи на формувальному етапі педагогічного експерименту, широко застосовуючи інноваційні технології на уроках з різних предметів та у процесі позаурочної роботи, суб'єкт-суб'єктну взаємодію всіх учасників педагогічного процесу, гуманне ставлення до дитини, забезпечуючи атмосферу співробітництва, співпраці, взаємопідтримки.

Контрольний зріз, проведений на підсумковому етапі експерименту, показав позитивну динаміку сформованості в учнів експериментального класу позитивної мотивації учіння. Майже вдвоє зменшилась кількість учнів з низьким рівнем сформованості позитивної мотивації учіння (з 33,4% до 19,1%), а кількість учнів з високим рівнем збільшилась практично на 10% і досягла 38,1% (на початковому етапі було 28,5 %). В контрольному класі дані суттєво не змінилися.

Проведене дослідження засвідчило ефективність розробленої методики з формування позитивної мотивації учіння молодших школярів на основі використання інноваційних технологій та дало змогу сформулювати методичні рекомендації вчителям щодо роботи з учнями у даному напрямку:

1. Розвиток мотивації навчальної діяльності має будуватись на основі глибокого вивчення особистості кожної дитини, її здібностей, можливостей, умов сімейного виховання.
2. Розвиток пізнавальної мотивації в учнів початкових класів повинен бути цілеспрямованим, систематичним, безперервним.
3. Слід урізноманітнювати навчальну діяльність, використовувати інноваційні технології, уникати одноманітності на уроках. В достатній мірі використовувати ігровий матеріал.
4. Включати учнів в самостійний пошук, використовувати проблемні завдання, ситуації. Основна рушійна сила пошукового, проблемного навчання – це система запитань і завдань, забезпечення умов для прояву ініціативи, самостійності.
5. Пов'язувати новий матеріал з раніше засвоєними знаннями, показувати важливість знань у повсякденному житті людини. Будь-яка нова інформація цікава лише тоді, коли в ній є і нове, і старе, вже знайоме.
6. Постійно перевіряти і оцінювати роботи учнів. Чим частіше учень відповідає, чим частіше він дізнається, правильно чи неправильно він зробив, тим цікавіше йому вчитися.

7. Вміло використовувати засоби заохочення, створювати для кожної дитини ситуацію успіху.
8. Забезпечувати позитивну емоційну атмосферу в ході навчально-пізнавальної діяльності. Щира захопленість вчителя предметом, вмотивованість його діяльності безвідмовно діє на розвиток пізнавальної мотивації у школярів.
9. Навчання повинно бути важким, але посильним. Ні занадто легкий, ні занадто важкий матеріал не викликає інтересу, бажання його засвоювати.
10. Співпрацюйте з дітьми, дійте як колеги, спів організатори уроку.

Проведене дослідження, звісно, не є вичерпним щодо розв'язання всіх аспектів формування позитивної мотивації учіння молодших школярів засобами інноваційних технологій. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні впливу сімейного оточення на ставлення дітей до навчання та до розумової діяльності, створенні спеціальної системи педагогічної просвіти батьків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Акпинар Л.Е. Інтерактивні технології навчання в початковій школі: навчальний посібник. К.: Видавничий Дім „Слово”, 2014. 288 с.
2. Амонашвили Ш. А. Воспитательная и образовательная функция оценки обучения школьников. М.: Педагогика, 1984. 296 с.
3. Амонашвили Ш. А. Личностно-гуманная основа педагогического процесса. Лен.: Университетское, 1990. 560 с.
4. Артемова Л.В. Вчися граючись. Київ.: Томіріс. 1995. 119 с.
5. Бланк Т. В. Формування позитивної мотивації як фактору успіху навчальної діяльності молодших школярів. *Початкове навчання та виховання*. 2009. № 16-18. С. 2-9.
6. Большакова І. Майбутні першокласники. Формування мотивації навчання. *Початкова освіта*. 2011. № 48. С. 13-16.
7. Большакова І. Формування мотивації до навчання. *Початкова освіта*. 2015. №6. С. 21-32.
8. Василюк А., Кіт Г. Моніторинг навчальних досягнень молодших школярів як засіб підвищення якості початкової освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ PEDAGOGICAL SCIENCES*. 2023. Випуск 52/ Issue 52. С. 205-213.
9. Ващенко Г.Г. Загальні методи навчання: підручник для педагогів. К. : Всеукраїнське Педагогічне Товариство ім. Г.Ващенка. 1997. 410 с.
10. Волянюк А. Мотивація як фактор підвищення навчальної успішності молодших школярів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2020. Том 1. № 27. С. 241-245.
11. Воронка М. Мотивація навчальної діяльності як засіб підвищення якості знань учнів. *Початкова школа*. 2008. № 5. С. 28-31.

12. Воронова Н. Мотивація як фактор успіху навчальної діяльності молодших школярів. *Початкова школа*. 2007. №3. С. 5-6.
13. Галузьяк В. М., Сметанський М. І., Шахов В. І. Педагогіка. Вінниця: Державна картографічна фабрика, 2007. 399 с.
14. Гонтаровська Н. Б. Інтенсифікація навчання молодших школярів у контексті інноваційного освітнього середовища. *Відкритий урок*. 2013. №1. С. 52-55.
15. Гончаренко Семен. Український педагогічний енциклопедичний словник. Вид. 2, допов. і виправ. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
16. Гословська І. Г. Формування позитивної мотивації навчання в молодших школярів на уроках математики. *Наука і освіта*. 2000. №6. С. 18-24.
17. Гордєєва А. Й. Мотивація англomовної комунікативної діяльності молодших школярів за допомогою граматичної гри. *Іноземні мови*. 2012. № 1. С. 17-21.
18. Гуманізація процесу навчання в початковій школі : навчальний посібник / за ред. С. П. Бондар. К. : Стилос, 2001. 256 с.
19. Демченко Я. М. Засоби формування мотивації навчання молодших школярів. *Педагогіка та психологія* : зб. наук. пр. / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди ; за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, С. Т. Золотухіної. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. Вип. 47. С. 14-24.
20. Державний стандарт початкової освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novyj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/>
21. Дзюбко П. В. Діагностика навчальної мотивації : збірник методик. К. : Шкільний світ, 2011. 128 с.
22. Дитина – педагог : сучасний погляд : психолого-педагогічні та соціальні аспекти сучасної дошкільної та початкової освіти : колективна монографія / за заг ред. В. В. Докучаєвої; Луганський національний університет імені

- Тараса Шевченка. Луганськ : Вид-во ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2010. 491 с.
23. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник. Київ: Академвидав, 2004. 352с.
24. Дистервег А. Руководство к образованию немецких учителей. *Избр. пед. соч.* М., 1956.
25. Довідник педагога-початківця / уклад. А. Г. Дербеньова. Х.: Основа, 2010. 160 с.
26. Єльнікова О. В. Управління впровадженням інтерактивних освітніх технологій в навчальний процес загальноосвітнього навчального закладу: дис. ...канд. пед. наук: 13. 00. 01. К., 2005. 245 с.
27. Загурська І. С. Розвиток самооцінки здібностей у молодшому шкільному віці. *Практична психологія та соціальна робота.* 2010. № 6. С. 14-21.
28. Закон України “Про освіту” [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
29. Захарова А. М. Розвивальне навчання в початковій школі. *Психологія і педагогіка.* 2009. №1. С. 21-27.
30. Ібряшкина Н. Формування позитивної мотивації. Умови успішного навчання молодшого школяра. *Початкова освіта.* 2017. № 12. С. 11-15.
31. Кириленко В. Використання методик для діагностики мотивації учіння молодших школярів. *Початкова школа.* 2007. № 11. С. 40-45.
32. Кікоть О. Мотивація пізнавальної діяльності молодших школярів. *Початкова освіта.* 2015. № 20. С. 9-19.
33. Кільдій Т. Творча робота вчителя як засіб розвитку мотивації до пізнання навколишнього світу у молодших школярів. *Початкова школа.* 2018. № 1. С. 44-46.
34. Кіт Г.Г., Демченко О.П. Готовність майбутнього вчителя до організації творчої навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів в умовах НУШ. *Нова українська школа: початок реформ: збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27 березня 2020 року / за*

- заг. ред. Л.В. Задорожної-Княгницької. Маріуполь: МДУ, 2020. С.251-255.
35. Кіт Г., Нідзельська М. Використання інноваційних технологій навчання в інклюзивному середовищі школи І ступеня. *Інклюзивна освіта як індивідуальна траєкторія особистісного зростання дитини з особливими освітніми потребами*: збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 27 квітня 2023 р.) / редкол.: О. Демченко, Н. Олійник, Н. Комарівська, Л. Любчак, А. Кушнір, К. Колеснік, І. Карук ; за заг. ред. О.П. Демченко. Вінниця, 2023. Вип. 5. С. 130-135.
36. Кіт Г. Г. Творчо-дослідницька діяльність учителя як засіб формування мотивації учіння молодших школярів. *Наукові записки*: збірник матеріалів науково-практичної конференції викладачів і студентів інституту педагогіки, психології і мистецтв. Серія „Початкове навчання”. Вип. 9. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2011. С. 91-95.
37. Коломієць Н. Інтерактивні технології в особистісно орієнтованій освіті учнів початкових класів. *Відкритий урок*. 2010. № 17-18. вересень. С.12-15.
38. Коменський Я.А. Велика дидактика. *Вибрані твори*: У 2-х томах. М.: Педагогіка, 1982. Т. 1. С. 242-476.
39. Концепція “Нова українська школа” [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/Новини%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>.
40. Кучерявий О. Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти: навч. посіб. К.: Наукова думка НАН України, 2016. 464 с.
41. Лупінович С. М. Навчаємося залюбки! : формування мотивації до навчання учнів молодших класів : метод. посіб. Х. : Основа, 2009. 107 с.
42. Малихіна О. Особливості мотивації учіння дітей молодшого шкільного віку. *Початкова школа*. 2002. №7. С.51-54.
43. Методики навчання в школі. Теорія та практика / За ред. С. Петкова. К.: КНТ, 2021. 216 с.

44. Мітюров Б.Н. Педагогічні ідеї Яна Амоса Коменського на Україні: монографія. К. : Рад. школа, 1971. 107 с.
45. Набой С. Шляхи інтенсифікації навчання у початковій школі. *Початкова школа*. 2012. №11. С. 1-5.
46. Нісімчук А.С., Бойчук П.М., Панасюк О.П., Інноваційні технології педагогічної освіти: монографія. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2012. 478 с.
47. Нова українська школа: poradnik для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160 с.
48. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: навч.-метод. посіб. / за ред. Г. С. Тарасенко. К. : Слово, 2010. 320 с.
49. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. О. М. Пехоти. К. : А.С.К, 2001. 256 с.
50. Педагогічні технології інклюзивного навчання: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої педагогічної освіти; уклад. : А. Василюк, Ю. Бондар, А. Хіля. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2020. 168 с.
51. Перспективні освітні технології в шкільній освіті: навч. посіб. / За ред. С. П. Бондар: Інститут педагогіки АПН України. Рівне: Вид. "Тетіс" Міжнар. ун-ту "РЕГГ" ім акад. С. Дем'янчука, 2003. 197 с.
52. Подмазін С. Психологія особистісно-орієнтованого навчання. *Сучасні шкільні технології* : у 2-х ч. / упоряд. І. Рожнятовська, В. Зоц ; ред. М. Мосієнко [та ін.]. К. : Ред. загальнопед. газ., 2004. Ч. 1. С. 50-63.
53. Пометун О. І., Пироженко Л.В. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. К. : А. С. К., 2004. 192 с.
54. П'ятакова Г.П. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі: навчально-метод. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 120 с.
55. Руссо Ж.-Ж. Еміль, или о воспитании. *Пед. соч.* М., 1991. Т.1.

56. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Грамота, 2013. 504 с.
57. Семців Ю. Формування позитивної мотивації учіння молодших школярів. *Магістерський науковий вісник Інституту педагогіки і психології ТНПУ імені Гнатюка*. Тернопіль, 2015. № 23. С.131-133.
58. Сисоєва С. О. Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: монографія. К. : ТОВ «Видавниче підприємство ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. 400 с.
59. Стаєнна О. Роль дорослого в дитячій грі. *Палітра педагога: науково-методичний додаток*. 2017. № 1. С. 3-5.
60. Старинська О. Розвиток інтелектуальної ініціативи засобами інтерактивного навчання. *Рідна школа*. 2006. Червень. С. 39-40.
61. Сухомлинський В.О. Павлиська середня школа. *Вибрані твори*: В 5-ти томах. К.: Радянська школа, 1977. Т.4. С. 5-390.
62. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. *Вибрані твори* : В 5-ти томах. К. : Радянська школа, 1976. Т. 3. С. 5-279.
63. Сучасні шкільні технології. Ч. 1 / Упоряд.: І. Рожнятовська, В. Зоц. К.: Ред. загальнопед. газет, 2004. 112 с.
64. Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання. *Вибрані педагогічні твори*: У 2-х томах. К.: Радянська школа, 1983. Т. 1. С.192-417.
65. Циганенко Г. Безоціночне навчання як важлива умова розвитку мотивації досягнення успіхів. *Початкова школа*. 2012. № 9. С. 22-24.
66. Щербакова Н. Педагогічні умови формування гуманних взаємин учнів початкової школи. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»* (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. Т. М. Турчин. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2021. № 1. С. 110-116.
67. Wasyluk A., Kit H. O współczesnych technologiach nauczania inkluzyjnego. *Pedagogika Społeczna. WSNS Pedagogium*. Warszawa, 2021. Nr 1-2. S. 273-283.

68.Liudmyla Liubchak, Olena Demchenko, Halyna Kit. FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS' TRAINING FOR WORKING WITH FAMILY ON ESTABLISHING HUMANE RELATIONSHIPS BETWEEN PARENTS AND CHILDREN // New challenges in the development of future specialists : collective monograph. Universitatea Dunarea de Jos Galați, Romania, 2021. P.229-243. (1 д.а. – абт. 0,3).

file:///C:/Users/Home/Downloads/New%20Challenges%20in%20the%20Development%20of%20F_S-%20coord_Necula%20Gina%20%20reviewers.pdf